

Astronomisk Selskab

København d. 11. april 2016

Formandens beretning 2015

Generalforsamlingen i Astronomisk Selskab (AS)

lørdag den 16. april 2016

Brorfelde Observatoriet,

Observator Gyldenkerens Vej 7

4340 Tølløse

Af Johan P. U. Fynbo

Året 2015 var mit andet som formand for Astronomisk Selskabs (AS). Overordnet set har 2015 været et glimrende år for selskabet. Vi har en stabil udvikling i medlemstallet, der fortsat ligger lige under 600. Kosmosklubben har afviklet nogle utrolig fine arrangementer og medlemstallet her er steget kraftigt. Der er også ved at komme gang i kosmosklubbens aktiviteter i Kolding. Vores kasserer har gennemført et vigtigt arbejde omkring forsimpling af driften via nogle redskaber fra udbyderen "foreningslet.dk", foredragene tiltrækker stadig mange tilhørere og forberedelserne til 100-års jubilæet i 2016 har taget form og ser lovende ud om end processen ikke har været helt gnidningsfri. Herunder går jeg lidt mere i detaljer med disse punkter.

Foredragsrækkerne i hhv. efteråret 2015 og foråret 2016 er fortsat et stort aktiv for selskabet med imponerende tilslutning. Foredragsrækken i efteråret 2015 havde titlen **ASTRONOMI fra radio til gammastråler** i anledning af lysets år i 2015. I foråret dette år og i de fem foredrag i efteråret 2016 har vi valgt at markere selskabets jubilæum med en foredragsserie med titlen **Astronomiske gennembrud gennem tiden** (forberedt af Cand.scient. Ph.d. Jens Jessen-Hansen og Rand Tuma). Foredragsrækkerne arrangeres i samarbejde med Folkeuniversiteterne i Århus og København.

Astronomisk Selskabs bidrag til samarbejdet om udgivelse af tidsskriftet **Kvant** med Dansk Fysisk Selskab, Dansk Geofysisk Forening og Selskabet for Naturlærens Udbredelse har som de forrige år bestået i levering af enkelte astronomiske artikler og bidrag om begivenheder på stjernehimlen samt om observatorier. Alle medlemmer af Astronomisk Selskab modtager Kvant fire gange årligt som medlemsblad. Vi betaler Kvant for trykning og levering af bladene.

I 2013 blev **Kosmosklubben for børn & unge** stiftet af AS på initiativ af og med en kæmpe arbejdsindsats fra Julie Søgaard. Det er gratis for alle under 18 år at være medlem. Målet er at styrke interessen for astronomi blandt børn og unge – ofte i samarbejde med organisationer og ildsjæle rundt omkring i landet. Kosmos-klubben har sin egen hjemmeside (<http://kosmosklubben.dk>), hvor man kan læse meget mere om klubbens aktiviteter. I 2015 afholdt klubben en række velbesøgte arrangementer. Værdien af dette arbejde kan vanskeligt overvurderes.

Vores **hjemmeside** (www.astronomisk.dk) har gennemgået en tiltrængt fornyelse. Bestyrelsen besluttede i efteråret 2013 at søge fondsbevillinger til arbejdet med at forny og opdatere siden. Det resulterede i en bevilling fra Bodil Pedersen Fonden på 20.000 kr. til formålet. Et udvalg bestående af næstformand Julie Søgaard, kasserer Steen Traberg-Borup, Ole Berg Nielsen og Søren Lynggaard arbejdede tæt sammen med Jesper Søholm, der driver web-design firmaet

Biberkopf.dk. Resultatet er blevet en utrolig flot ny og moderne hjemmeside, der både ser godt ud, har større funktionalitet og som er meget mere platformuafhængig end den gamle hjemmeside. Vi er nu i bestyrelsen, efter opfordring fra Torben Taustруп, ved at se på, hvordan Astro-Forum kan opdateres og bringes ind i samme overordnede ramme som den nye hjemmeside.

I år har selskabet *100-års jubilæum*. Vi er i fuld gang med at forberede en fejring af dette. Vi udgiver en bog om de største videnskabelige gennembrud i astronomien i de forløbne 100 år. Bogens titel bliver *Verdensbilledet i Forandring – et hundredårigt perspektiv*. Bogen får 12 kapitler – hvert fokuseret på et afgørende videnskabeligt gennembrud i de 100 år siden 1916. Forlaget Epsilon (Lone Bruun) vil udgive en ny serie af *Vild med Viden* med temaet ”Danmark i rummet”. Andreas Mogensen bliver en af forfatterne med bogen ”Min rumrejse”. Endelig kommer der en vandrestilling baseret på de samme temaer som bøgerne. Finansieringen af disse projekter kommer fra to fondsbevillinger (Wieth-Knudsen fonden og Louis-Hansen fonden) og de formelle ansøgere er en sammenslutning af Astronomisk Selskab og de tre Fysikinstitutter (NBI, IFA, DTU-Space). Der er bevilliget ca. 1,2 Mkr. til jubilæumsprojekterne. Michael Quaade har været hovedmanden bag disse ansøgninger og han skal have en stor tak for denne indsats. Desværre har selve planlægningen af denne fejring ikke været optimal og det har givet anledning til unødvendige gnidninger. Det skal jeg være den første til at beklage, da ansvaret er mit.

Den særlige enhed under Astronomisk Selskab, der kaldes ”Kredsen omkring *Wieth Knudsen Observatoriet*” (WKO) i Tisvildeleje har ligeledes haft et godt år både med mange besøgende skoleklasser og med god aktivitet omkring kikkerten. Der er anskaffet et nyt kamera til kikkerten via fondsmidler fra Wieth-Knudsen fonden. Arbejdet med radioteleskopet ligger lidt i dvale og vi må håbe, at der kan komme nye kræfter til dette spændende projekt snart. Interesserede henvises til WKO's afdeling under www.astronomisk.dk for yderligere detaljer angående aktiviteterne på WKO.

Sektionsarbejdet skrider frem med forskellig intensitet i de enkelte sektioner. I øvrigt henvises til alle sektionernes afdeling på AS' hjemmeside, hvor årsrapporterne for hver enkelt sektion kan læses.

Endelig er vores kasserer Steen Traberg-Borup blevet færdig med sin omfattende *forsimpling af selskabets drift*, dels med indførelse af muligheden for at betale kontingent med betalingservice, dels med en forsimpning af økonomistyringen og medlemshåndteringen vha. services fra firmaet Foreninglet.dk. Vi takker Steen for dette vigtige arbejde.

Astronomisk Selskabs *økonomi* er, som det fremgår af årets regnskab, solid. Mange tak til alle for det forgangne år.

Johan P. U. Fynbo